

**Sonja Wölke. *Geschichte der sorbischen Grammatik – Schreibung.*
Schriften des sorbischen Instituts. Domowina-Verlag, Bautzen, 2005, 304 p.**

Пред нас е най-новата книга на лужишката езиковедка Соня Вьолке, завеждаща езиковедската секция в Лужишкия институт в Будишин, Германия. Книгата е плод на дългогодишната работа на авторката в посока да се издирят, опишат и популяризират всички по-значими исторически паметници на горнолужишкия и долнолужишкия език – било то системни описания, каквито са граматичните трудове, или пък по-популярно написани истории на книжовния горнолужишки език. И в този смисъл книгата представлява уникална по своята същност монография, която прави обобщаващ исторически преглед на лужишките граматики. Това я превръща в незаменяем справочник по историята на горнолужишкия и долнолужишкия език. Характерно за книгата е, че се прави опит да се погледне на развитието на горнолужишкия и през призмата на неминуемото влияние, което изпитва езикът през вековете както от страна на немския, така и от страна на съседните славянски езици – чешки и полски. Подходът е хронологически. Монографията тръгва от печатните и ръкописните произведения от XVII до XIX век. Авторката описва също така и специфичните социални и културни обстоятелства, при които се създават граматичните трудове, а и техните връзки със съвременния научен контекст (от Реформацията до Славянското възрождение). Проследява се и документираното развитие, което търпят определени фонетични и граматични форми, и тяхната връзка със съвременната им форма. Става въпрос и за разволя на такива характерни и специфични граматични форми, каквито са двойственото число, простите минали времена, супинът в долнолужишкия език. В добре оформени таблици се показва предпочитанието на граматистите през вековете към различните фонетични варианти на дадена форма. Обърнато е внимание и на процеса на сепарация на двете форми на лужишкия език – горнолужишки и долнолужишки.

Монографията завършва с богата многоезична библиография както на самите произведения, които се описват, така и на теоретични трудове, помагачи да се разбере спецификата на граматиките и в теоретичен план.

Монографията на Соня Вьолке може да бъде изключително полезна на изследователите сорабисти, и то във връзка с историческото развитие на двата лужишки езика. Но също така полза от нея могат да имат и останалите слависти, занимаващи се с историческа граматика на съответния език, защото тук те ще намерят отговори на въпроси, свързани с колебания при употребата на някои специфични форми, и то в сравнителен план, включващ и материал от двата лужишки езика – нещо, което рядко се прави в славистичните изследвания.